

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ.

(Διήγημα πρωτότυπον)

Τὸ εἰχα πλέον ἀποφασίσῃ· τὴν στενοχώριαν καὶ τὸ βάρος ποὺ εἶχα 'στὴν καρδία δὲν μποροῦσα νὰ βαστάξω όλο. Μέρκ τὴν μέρκ αὐξαναν καὶ μ' ἔφθειρν, μου ἐσκαρφταν χόσ τρομερὸ καὶ δὲν μ' ἄφιναν ν' ἀναπαυθῶ, νὰ ζήσω. . . .

Τὸ εἰχα ἀποφασίσῃ· ὁ κόσμος γιὰ ἐμέναν ἦταν περιττός, μονότονος, θλιβερὸς κι' ἐγώ γι' αὐτὸν χαμένος.

Χωρὶς ἐλπίδα κι' ἀγάπη, χωρὶς ζωὴ καὶ δᾶξα μου ἐφαίνονταν ὅλα σκετεινὰ σὰν ἥδης. 'Εδὼ στὴ γῆ ἡ ζωὴ μου ἦταν ἀδύνατη. Ἐλπίζα, ἐλπίζα, μὰ κι' αὐτὴ ἡ ἐλπίδα μου ἦταν χαμένη. Αὐτὴ πλούσια, διμορφη σὰν Ναρκίδα, μὲ παλάτια, μὲ χάρες, μὲ νειάτα, κι' ἐγώ πανέρμος, φτωχός, ἀγνώριστος, κρυμμένος στὴν καταχνιά τοῦ κόσμου, μὲ μία καρδία εὐκίσθητη καὶ τίποτε όλλο. 'Ο κόσμος τὸν πόνο μου δὲν ἔθλεπε, καθὼς κι' αὐτὴ τὸ δέκαρ μου. 'Ο κόσμος τῶν 'ματιῶν μου ἦταν γιὰ ἐμέναν περιττός, ὁ όλλος κόσμος, ὁ ἀγνώριστος κόσμος, ὁ ἀθάνατος, ποὺ ἔχει τὸ χωρισμὸ καὶ τὴν ἔνωση, μου ἦταν ποθητός. Σ' αὐτὸν ἀπεφάσισα νὰ πάω μὲ τὴν πονεμένη κι' χμαρτωλὴ ψυχὴ μου.

Ἔταν νύχτα ἡσυχὴ ὄλοιμης ἐβασίλευε γαλήνη. Τὸ ρώλαγι ἔχτυπούσε μεσάνυχτα καὶ τὰ κοκκόρια ἐφώναζαν ταῖς ωραῖς ποὺ ἔχενταν ἀπὸ τὴ φθαρτὴ ζωὴ μας. Βασανισμένος καὶ σκεφτικὸς ἔψυχα ἀπὸ τὸ σπῆτι. Μὲ μονότονο καὶ διαπεραστικὸς βημάτισμα ἐπερνοῦσα τοὺς δρόμους. Τὰ φηλὰ καὶ πολύχρωμα σπήτια μὲ τὰ κατάκλειστα παράθυρά τους, ἔφωνα κι' ἀκίνητα, ὅλα σειρά, σειρά στημένα, ἐστόλιζαν τοὺς δρόμους καὶ τὴ νύχτα. Μονάχα ὁ μονότονος ὥχος ἀπὸ τὰ βήματα τοὺς ἔδινε φωνή, τὰ πείραζε.

Τὸ φεγγάρι, μισό, ἀγιόμοτο, μὲ λίγα ἀστέρια ὄλογυρα, ἐστόλιζε τὸν οὐρανό. Δύο σύγνεφα, ἔνα κατάλευκο κι' ἔνα ἀχνό, ἔτρεχαν τὸ δρόμο τους σιγὰ σιγὰ μὲ τὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα.

'Ετραβούσα τὸ δρόμό μου ἡσυχα· ἡ σκληρὴ ἀπόφαση ἀπὸ τὸ νοῦ μου δὲν ἔφευγε. Τὸ λυσσασμένο κι' ἀφρισμένο νερὸ τοῦ ποταμοῦ μ' ἐπερίμενε· ἔκει ἦταν τὸ μνημάτου καὶ τὸ σάλβανό μου. Στὸ δρόμο ἐβασίλευε ἡσυχία καὶ μονάχα ἀπὸ μακριὰ ἀκούνταν παθητικὰ λαλήματα ἀπὸ νυχτοπούλια. Τὸ ποτάμι δὲν ἦταν μακρύ, γιατὶ ἀκούετο τὸ τρομερὸ ἀνάβρασμά του. Βοσσε μὲ βασιλικὴ ἀντάρα. 'Εστάθηκα κι' ἔκει στηλωμένος ἀκουσ αὐτὴν τὴν διαοικικὴ ἀρμονία, ποὺ μὲ ἔκαμψε τόση ἐντύπωση. 'Υστερα σὰν νὰ αἰσθάνθηκα ποὺ ήμουν, ἐκίνησα ἐμπρός· ἔφθασα στὴν ὅχτη. Τὰ καρλήκια ἐφώναζαν ἀκούραστα στὴν ἀκρη τῆς ὅχτης ἀνάμεσα 'σ τὰ χαρτάρια κι' ὁ καλαμώνας μὲ τὰ καταπράσινα φύλλα του ἐσειόνταν— ἐσύριζε

κι' ἔσκυρτε στὸ τρεχούμενο νερό. Λίγα λεπτά ἔμεινε κι' ἀπειραις ἀναίσθηταις σκέψεις ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ μου· πόσα ἐθυμήθηκα, πόσα γλυκὰ καὶ ποθητά. Μου ἦλθε νὰ κλαύσω· ἐθυμήθηκα τὴ μάννα, τὸν πατέρα, τ' ἀδέλφια, ὅλους, ὅλους. Φλόγα τρομερὴ μοῦ ἐβασάνιζε τὸ νοῦ. 'Εκλεισα τὰ 'μάτια κι' εἰδα ἐμπρός μου αὐτὸν τὸν ἄγγελο, αὐτὴ τὴ θεά, ποὺ μ' ἐστελνε στὸν όλλον κόσμο.

Κατέρχ . . . ἀπελπισία.

"Ἐδωκα μία 'ματιὰ στὰ τρεχούμενα νερὰ κι' ἐμέτρησα τὸ βάθος τους, ἐκινήθηκα ἐμπρὸς κι' ἀπλωσα τὰ χέρια . . .

Τρομάρα μ' ἔπιασε θανατική· ἔμεινα ἔκει στὴ θέση μου στηλωμένος σὰν νὰ μὲ κρατοῦσε μία δύναμη ἀγνωστη, μαγική. 'Εγύρισα . . . κι' εἰδα νὰ μὲ βαστάρη σφιχτά, σφιχτά ἐνα φάντασμα, μίκη σκιὰ κατέμυρη, μία μάγισσα.

"Εμεινα ἔφωνος, όλαλος, χωρὶς πνοή.

Μ' ἐτρέβηξε κοντά της κι' ἐκίνησε· ἐγώ τὴν ἀκολουθοῦσα ἀναίσθητα.

"Αφωνη κι' αὐτὴ, μ' ἔνα ραβδί κατάμαυρο στὸ χέρι προχωροῦσε, προχωροῦσε.

'Εφθάσαμε σ' ἔνα ἀκρογιγλή· ἡ θλασσα ἦταν ἡσυχη καὶ τὸ κρουστὸ κύμα της ἔχτυπούσε σιγαλό, σιγαλό στὰ πετράκια καὶ στὸν ἄμμο. Τ' ἀγέρι ἐφυσοῦσε ἐλαφρό, ἐλαφρό. 'Εκει στὴν ἀκρη τῆς θλασσας τὸ φάντασμα μὲ μιᾶς ἔμεινε καὶ μ' ἐζύγωσε.

"Ανατριχιλα πέρασε τὸ σῶμά μου. 'Αχ! πόσο γλυκὸ εἶσε ποτάμι, εἶπα, κι' ἀναστέναζα.

— Τρελλέ, μοὺ εἶπε, ἐπήγαινες νὰ χαθῆς, νὰ πνιγῆς τώρα στὰ νειάτα σου, στὴν ἀνοιξη τῆς ζωῆς σου. Δέν εἶδες τὸν κόσμο πόσο βασανίζεται, πόσο ἀγωνίζεται γι' αὐτὴ τὴ ζωὴ;

Αὐτὰ μοὺ εἶπεν ἡ μάχισσα κι' ὕστερα ἐσήκωσε τὸ χέρι ποὺ κρατοῦσε τὸ κατάμαυρο ραβδί καὶ μ' ἀγγιζε στὰ 'μάτια.

Μὲ μιᾶς μοὺ ἐφάνηκε πῶς ήμουν σ' ἄλλο κόσμο, σ' ὄλλη ζωὴ. Σκοτάδι καὶ χόσ τρομερὸ εἰδα ἐμπρός κι' ὕστερα μίκη λάμψη θεϊκή, μίαν οὐράνια φωταψία νὰ λάμπῃ ἐμπρός μου. 'Εκει ἔμεινα σὰν χαμένος κι' ἐβλεπα ἀχόρταγα.

Τί είκόναις τρομεραίς καὶ γλυκαίς, ποθηταίς καὶ φριχταίς εἶδες ἡ φαντασία μου.

'Η μία ἐρχόνταν κατόπιν ἀπὸ τὴν ἄλλη χωρὶς ἀναστασμό. Εἶδα νὰ περνοῦν ἀπὸ τὰ 'μάτια μου χωραῖς καὶ χωριά, ἀνθρώποι καὶ πράμιματα ἀγνώριστα σ' ἔμενα. Μὲ ἀψηλὴ σπήτια, μὲ πλατυούς δρόμους, μὲ περιβόλια ἀθάνατα, μὲ ποτάμια κρυσταλλένια, μὲ λίμναις, μὲ βουνά καὶ κάμπους καὶ μὲ κάθε λογῆς θαυμαστό. Εἶδα νὰ περνάῃ ἀπ' ἐμπρός μου ἔνα ἀρχοντικὸ ἀκόλητο μὲ ἀτια ἐκλεκτά, ποὺ ἐπεργαν ἔνα καμαρωμένο κύριον, καὶ ἐπειτα ἔνα θεόστραβο διακονιάρη μὲ ζεστισμένα φορέματα, μὲ πεινασμένη ὄψη νὰ ζητάῃ ἀπὸ τοὺς διαβάτας ἐλεημοσύνη.

*Επειτα ἔνα γάμο, ἔνα βαφτίσι χαραίς, βιολιά, λαγούτα, τραγούδια· ἀνθρώπους νὰ μεθούν, νὰ δια-

σκεδάζουν. Τί χρόκ ποῦ ήταν· μοῦ ἐφαίνονταν πᾶς ήμουν ἔκει κοντά τους. Εἰδα χωριατοπούλαις ἥδοκόκκιναις μὲ ταῖς κουδουνάταις καὶ πρόσιναις φορεσιαῖς των, μὲ ταῖς λυγεροῖς μέσκις των νὰ πηγαίνουν μὲ τ' ἀθώα τραγούδια τους στὸν κάμπο καὶ στὰ λειβέδια. Τοὺς ψαράδες μὲ τὰ κοφίνια καὶ τὰ δίγτυα τους στὰ ποτάμια καὶ στὴ θάλασσα.

Εἰδα ἀπ' ἐμπρός μου νὰ περνήῃ ἐν νειοπαλλήκαρου λείψανο, ὅσο δεκοχτὸν χριῶν, καὶ πίσω γέρως πατέρες νὰ κλαίῃ χωρὶς παρηγορὶς τὸ μονχὸν παιδί του, ποῦ ηταν ἡ μόνη παρηγορὶς καὶ ἐλπίδα του.

Τί δυστυχία, τί θλίψη.

Εἰδα σ' ἐνα μικρὸν σκοταδερὸν δωμάτιον νὰ ξεψυχοῦν ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν πεινὰ δύο μικρὰ ὄρφανά πλέγι. πλάγια καὶ ἡ τρελλὴ καὶ δύστυχη μάννα τους νὰ τρέχη στοὺς δρόμους νὰ ζητάῃ βοήθεια.

Τί φριγτὰ καὶ τρομερά εἰδα. Ο νοῦς μου ηταν σκοτισμένος, ρυμένος στὸ χρόνος καὶ μαγεμένος.

Οι εἰκόνες δὲν ἔπικαν νὰ φεύγονταν καὶ νὰ περνοῦν ἀπὸ τὰ μάτια μου ἀκούρασταις, ή μία κατόπι ἀπὸ τὴν ἄλλη. Στ' ἀντίκρυσμα μιᾶς εἰκόνας μ' ἔπιασε ἀνατριχίλα, τὰ πόδια μου ἐκόπηκαν καὶ δέν μποροῦσα νὰ σταθῶ. Ἐμπρός στὸ μάτια μου εἰδα ἐνα καταστόλιστο δωμάτιο. Πεύκια ἔξετιμητα, εὐωδία οὐράνια, μετάξι κι' ἀσῆμι, καθίσματα χρυσούραντα βχοτικά, κάθε λογῆς στολίδι καὶ χάρις ηταν ἔκει. "Ἐνα λαυπερὸν κρεβέβατι σὲ μία γωνιὰ ἀστραφτε σὰν ἥλιος. Μὲ κατάλευκα σεντόνια, μὲ μαλακὰ σὰν μάγουλα προσκέφλι, εἶχε περήφρανο στὴν ἀγκαλιά του μία θεά, ἔναν ἄγγελο, ἔνα διαμάρτυς σὲ σκοτάδι, ἔνα ἀστέρι σὲ μαυρίλα, μία πνοὴ σὲ γαλήνη, ἔνα δάκρυ σ' ἔνα γέλιο, ἔνα γέλιο σ' ἔνα δάκρυ. Τὴν ἐγνώρισα ηταν ἑκίνη. Ἐκείνη μὲ τὰ ἐνφροστικὰ καὶ βελουδένια μάτια της, μὲ τὰ ρόδονκόνια μαγουλά της, μὲ τὰ κορχλινά χείλια της.

Τὴν θωροῦσα, τὴν ἔθεμαζα.

Ἐκεὶ ἔπλωμένη στὸ μαλακὸ καὶ εὐωδιασμένο κρεβέβατι της, ηταν ἀκόμη ἔξυπνη, ἀγρυπνη. Ο ὑπνος μὲ τὰ χρυσὰ φτερά του δὲν τὴν εἶχε καταβάλει κι' ἔμενε σκεφτική, συλλογισμένη, ἀκίνητη.

Τί τάχα νὰ σκέπτεται . . . τί νὰ ποθῇ . . .

"Ἄχ! νὰ ἐμάντευχ τὴν καρδιά της, νᾶζερα τὸ μυστικό, τὴ βέσσαρο ποῦ τυρκνοῦσε τὴν ὅμορφη, τὴν καῦμένη μελαγχροινή.

"Ἀπὸ τὸ κατάλευκο στὴθό της εἰδα νὰ βγαίνῃ ἔνας πονετικὸς ἀναστεναγμός, ἔνα "Ἄχ, θλιβερό, θλιβερὸ ποῦ μοῦ ἔλυσε τὴν καρδιά. "Ἄχ! ἡ δύστυχη, εἴπα μὲ τὸ νοῦ μου, πόσο βραχινίζεται, χωρὶς παρηγορὶς ἡ καῦμένη, χωρὶς ἔνα σύντροφο στὰ πάθια καὶ στὴ λύπη της.

Δέν μπόρεσα νὰ κρατηθῶ; τὰ δάκρυα μοῦ ἤλθαν στὰ μάτια; ἀναστέναζα κι' ἀπλωσα τὰ χέρια νὰ τὴν ἀγκαλιάσω, νὰ τὴν βέλω στὰ στήθια μου, νὰ τὴν φιλήσω, νὰ παρηγορήσω τὴν ἀπαρηγόρητη, τὴν φτωχή. . .

"Απὸ τὴ θέση μου δέν ἔκινθηκα. ἔμεινα σὰν βου-

βός. Η θεϊκὴ λάμψη ποῦ είχα δύμπρός μὲ μῆσι ἔγκριθηκε; ὅλα ἔψυχα, διειλύθηκαν σὰν καπνός, σὰν χειμαδιά στὸ φύσημα τοῦ ἀέρα.

"Ανοίξα τὰ μάτια καὶ εἰδα ποῦ ήμουνα. Τὸ κῦμα ἐφοιτεῖσθε ἀκόμη στὸ περιγύρλι, ὁ ούρανός ἔλαμπε ἀπὸ ἀστέρια καὶ ἡ κατάλιμψη σκιά ἔκει ὅλορθη ἔμενε ἔρωνη. . .

Τὸ χώρον ἐφαίνονταν ἀπὸ μακρὺ καὶ ἡ ήσυχία ἔβασιλενε. Έκίνησα γιὰ τὸ σπίτι. "Η μάγισσα μὲ τὸ κατάλιμψον ἔχει της ἔμενε στὴ θέση της. Ἐπέρχοντα περιβόλια καὶ οἱ σκύλοι ἔφωντζαν σὰν λυσσασμένοι τὰ καλύδια σκόρπια ἐδῶ κι' ἔκει ἦσαν σὰν μνήματα.

Σὲ λίγο ἔφθασα. Η φωτιὰ ἔφωτιζε ἀκόμη τὸ δωμάτιο, καὶ τὸ κρεβέβατον ἀπήραχτο μὲ τὰ κατάλευκα σεντόνια του μ' ἐπερίμενε ὅλομόναχο. Η γάτα κοντὰ στὴ φωτιὰ σούχρη, σούχρη μὲ τὰ γαλανὰ μάτια της μὲ θωροῦσε στὰ μάτια, σὰν νὰ μοῦ ἔλεγε πῶς μοῦ ἔφένηκε ἡ πρώτη συνάντηση.

Κέρκυρα (Ποταμός)

ΗΛ. Α. ΣΤΑΥΡΟΣ.

Ο ΓΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

"Η ἀνακάλυψις τῆς ἀναθυματικῆς ἐπιγραφῆς τῶν Τρύπων καὶ μετ' αὐτὴν ἡ τοῦ παπύρου τοῦ Εὔριπιδον τῆς ἀρχιδουκικῆς συλλογῆς τῆς Βιέννης, γενομένη πρὸ ἔτους περίου, συνεβάλοντο εἰς τὸ νὰ ἀνακινηθῇ τὸ περὶ τῆς μουσικῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ζῆτημα, νὰ γραφθῇ δὲ οὐκ ὀλίγα περὶ αὐτῆς μάλιστα ὑπὸ τῶν Ch. Wessely καὶ C. E. Ruelle, ἀλλὰ ταῦτα οὐδαμῶς διεφύτισα τὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῶν γνώσεων ήμδων περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου μέγους τῆς καλλιτεχνίας, ἐν ὃ πάντως ὡς ἐν πᾶσιν ὑπέροχοι ἐγένοντο οἱ ἀνδρεῖς ἑκεῖνοι, οἱ τὰς βάσεις τῆς καλλιτεχνίας αἰώνιας θέντες. Κατὰ δὲ τὸ παρὸν ἔτος ή Γαλλικῆς-Κωμῳδίας, ἀποφασίσασα νὰ διδάξῃ τὸν ἀθάνατον τοῦ Σοφοκλέους Ἀντιγόνην καὶ θέλουσα τὸν διδασκαλίαν αὐτῆς τελειοτέραν καὶ Ἑλληνικωτέραν νὰ καταστήσῃ, τὸν μὲν μελοποιῶν τῶν Mendelssonīn κατέλιπε, παρεκάλεσε δὲ τὸν διάσημον μελοποιὸν Saint-Sæns ὥπως αὐτὸς μελοποιῶν τὰ διδαχθυόδμενα χορικά ἐπὶ τῷ βάσει τῶν γνωστῶν σημείων τῆς ἀρχαίας μουσικῆς. Ο Saint-Sæns ἐρεισθεὶς ἐπὶ τῶν σοφῶν μελετῶν τοῦ διαιρεποῦς μελοποιοῦ καὶ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Βασιλικοῦ Ωδείου κ. Fr. Aug. Gevaert, ἀς ἐκτίθησιν οὗτος ἐν τῷ κατὰ τὸ 1875 ἐκδοθέντι διτόμῳ συγγράμματι αὐτοῦ «Histoire et théorie de la musique de l'antiquité», ἐξετέλεσε τὸν ἐντολὴν αὐτοῦ. Τὸ τοιοῦτον αὐθίς προσύκαλεσε συζητήσεις ἐν τοῖς φιλολογικοῖς καὶ μουσικοῖς κύκλοις, συζητήσεις, αἵτινες οὕτω είχον καταπαύσει, ὅτε οἱ Δελφοὶ ἐσήμειναν βαρυθύμαντον ἔξαγγέλλοντες ἀνακάλυψιν ἀποσπασμάτων ὕμνου τοῦ Απόλλωνος, διστις ἀρτις ἐξετελέσθη ἐν Ἀθήναις, ἐν Πα-